

Có vẻ như công viên chiến lược quan trọng nhất của Tổng thống Mỹ Donald Trump về Trung Quốc hiện nay lại là Tổng Douglas MacArthur (1880-1964).

Hiện nay, Trung Quốc đang thúc đẩy chiến lược quyết đoán nhằm chi phối cái gọi là chuỗi đảo thứ nhất và thứ hai ở phía Đông và phía Nam Trung Quốc. Tổng MacArthur là người đầu tiên nhận mệnh lệnh tầm quan trọng của các chuỗi đảo này với việc kiểm soát xâm lấn của Trung Quốc ở Thái Bình Dương trong thời Chiến tranh Lạnh, và với việc bảo vệ bờ biển Thái Bình Dương của Mỹ.

Mục tiêu nền tảng của Trung Quốc là đẩy Mỹ khỏi khu vực, hãm dọa các đồng minh của Mỹ như Nhật Bản, và phô trương năng lực hải quân của Trung Quốc sang hướng Đông tới tận Hawaii và Alaska. Bởi vậy, khu vực châu Đại Dương, vùng đất đai rộng lớn với nhiều quốc đảo, bao gồm Papua New Guinea, Tonga, Vanuatu, Fiji và Solomon Islands, đang có tầm quan trọng chiến lược mới.

Những lực của Trung Quốc đã trở thành công cụ thống trị trong khu vực đã khiến cả Úc và Nhật Bản lo ngại. Cả hai đều tìm cách ngăn chặn các nỗ lực nhúng tay vào quần đảo của Bắc Kinh. Chính phủ Úc đã từng công bố các gói viện trợ cho các đảo ở Thái Bình Dương mà rất nhiều trong số đó đang gặp khó khăn về kinh tế. Tokyo cũng phải hợp tác với Canberra để từng công cụ trợ giúp. Mọi công cụ đóng vai trò quan trọng trong việc làm đảo chi phối “còn thảy triền” Trung Quốc ở Thái Bình Dương và duy trì nền hòa bình và ổn định ở khu vực này tại Chiên tranh Thế giới thứ hai.

Các lực của Trung Quốc nhằm chi phối chuỗi đảo thế nhất đã gây nhiều sự chú ý trong những năm gần đây. Các mục tiêu của Trung Quốc không chỉ bao gồm Đài Loan - mảnh lo ngại “lâu năm” của Trung Quốc. Bắc Kinh cũng phải đối diện sự kiểm soát của Nhật Bản ở đảo Iriomote/Senkaku cũng như xây dựng và quân sự hóa các đảo để thúc đẩy các tuyên bố chủ quyền ở Biển Đông.

Điều ít được chú ý hơn là các lực của Trung Quốc ở chuỗi đảo thế hai, vốn trải rộng ra phía trung tâm của Thái Bình Dương. Rất nhiều trong số các hòn đảo ở đó là chiến trường giữa Mỹ và Nhật Bản tại Chiên tranh Thế giới thứ hai.

Một số đảo quần đảo được lập ở Thái Bình Dương nằm trong chuỗi đảo thế hai. Dù khác biệt về văn hóa, ngôn ngữ và hệ thống chính trị những quần đảo này lại cùng cảm nhận sự ép buộc thống trị Trung Quốc để bước lên những đỉnh huy hoàng của quyền bá chủ kinh tế đang lên của Bắc Kinh ở châu Á. Ngày nay, Trung Quốc là đối tác thương mại lớn nhất trong khu vực. Viện trợ tài chính của Bắc Kinh cho các quần đảo Thái Bình Dương đã tăng lên 5,9 tỷ USD kể từ năm 2011.

Nguồn đầu tư trực tiếp của Trung Quốc chủ yếu tập trung vào Papua New Guinea, với khoảng 70%. Xét tại số phần trăm ngày càng lớn của nỗ lực này vào Bắc Kinh, không có gì ngạc nhiên rằng quần đảo này là quốc gia đầu tiên công nhận tuyên bố chủ quyền của Trung Quốc ở Biển Đông, dù nó đi ngược với phán quyết của Tòa Trọng tài ở La Hay. Một quần đảo khác ở Thái Bình Dương cũng công nhận các tuyên bố chủ quyền ở Biển Đông và Biển Hoa Đông là Vanuatu.

Các quần đảo khác là mục tiêu nhắm tới của các dự án đầu tư và thương mại của Trung Quốc như Tonga, Fiji, Samoa và Solomon Islands có thể đóng vai trò là địa

điểm thích hợp cho hoạt động hậu cần và thu thập thông tin tình báo của Trung Quốc, từng tấp nập những gì Bắc Kinh đã xây dựng trên quần đảo Trường Sa và Biện Sơn.

Trong trò chơi đánh cờ của Trung Quốc, người chơi thường tìm cách tung bọcc “bao vây” đối thủ. Các bọcc đi riêng lẻ thường mộp mộp để che đậy cho ý định của người chơi trước khi bọcc phía bên kia còn bọcc. Trung Quốc đã chơi trò đánh cờ ở Biện Sơn. Và giờ đây họ đang chơi bài tung tởm ở phía Nam Thái Bình Dương.

Xét về phương diện lịch sử, các nền dân chủ thường tỏ ra dè bọcc hơn thường trước chiến lược tấn công “tích lũy” các lợi thế này. Rất may rằng Mỹ có lợi thế mà Trung Quốc không có; và các đồng minh chia sẻ quan ngại với Mỹ sẽ giúp chia sẻ các gánh nặng. Vào thời điểm khi xuất hiện một số lo ngại về cam kết của Mỹ với các đồng minh, phía Nam Thái Bình Dương là nơi mà chính quyền Trump có thể tham gia vào các nỗ lực do Nhật Bản và Úc lãnh đạo.

Mỹ, Úc và Nhật Bản cùng nhau có được công cụ để đối phó với vấn đề phức tạp của Trung Quốc ở phía Nam Thái Bình Dương thông qua viện trợ phát triển, thường mộp, xây dựng năng lực và hợp tác quân sự. Họ có thể cùng nhau khiên thủ giới phía bên trong trước các tham vọng và hành động của Trung Quốc ở phía Nam Thái Bình Dương cũng như tại châu Á nói chung. Tổng Douglas MacArthur đã khẳng định rằng Thái Bình Dương, bao gồm các chuỗi đảo vòng lớn, cấu thành “lá chắn bọcc” cho tất cả người dân Mỹ” cũng như cho các đồng minh của Mỹ.

Theo “[Viễn Hudson](#)”

Mỹ Anh (gt)